

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjeleni minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet. — Telefon-szám: 17.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvétetnek.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. Lemberger Ármin

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

A szabadelvűpárt helyzete.

* Tempi passati! fuit! ekként hangzik az a sok gunyos megjegyzés, melyvel a többség diadalmas polczára jutott koalíció a közvéleménnyel nap-nap után a legminuciózusabb statisztika alapján közölni akarja, hogy a szabadelvűpárt napjai megszámlálvák, hogy el fog söpörtetni a föld színéről, hogy irmag sem marad belőle, hogy szerte hullik, mint az oldott kőve, s a t.

És mégis csodálatos, hogy igyekezik a többség fonséges érzetében, a bőrében immár meg nem féro koalíció egy-egy lelket elhódítani a szabadelvűpárt gyengülő táborából és mily kejes gyönyörrel jegyzi fel naponta, ha egy-egy patkány szerencsésen elmenekült a szabadelvűpárt sülyedő hajójáról és ép bírral átúszhatott abba az egyedül üdvözítő egyvelegbe, melynek büszke és fellengző czime »koalíció«

Aranykönyvet nyitott a koalíció, ahol pontosan nyilvántartja, hogy a volt szabadelvűek közül az ő politikai morálja szerint, kinek jött meg a jobbik esze, kinek volt elég erkölcsi bátorsága szakítani azzal az átkos rendszerral, mely az ő unos-untig ismert, hazafias fraízai szerint a végromlásba döntötte Magyarországot és hátra fordítani annak a Bécsnek, melytől a koalíció felfogása szerint várta a szabadelvűpárt összes boldogulását. És ezen aranykönyvbé feljegyzti a koalíció Kliója érzesszövel, az utódok örök emlékei, azon megtért bárányiak neveit, akik felülve a koalíció csábító színdalának, hűtlenné lettek a régi zászlóhoz és a

politikai tisztesség és becsületesség nagyobb dicsőségére úgy váltogatják politikai meggyőződésüket, mint ahogy az ember most a forró nyári napokban az ingét váltogatni szokta.

Bizony, bizony, mondjuk, a szabadelvűpártnak egy könnye sem csordult ki e konvertiták miatt és egy sóhaj sem szakadt ki kebléből, amidőn a hazafiának, a férfiaknak, a hősöknek és a hűeknek e díszes sorzata ott hagyta a régi hajlékot. Legfőbb a politikai morál, ez a koalíció sátraiban ismeretlen fogalom szenvedett csorbát, de a szabadelvűpárt megfogya bár, de törve nem, él továbbra is annak a hazafias misszióknak, hogy a mai zürzavaros viszonyok közepette, midőn mindenki kifogástalan hazafi, aki a koalíció hitvallására felesküszik, ellenben mindenki hitvány és nyomorult hazaáruló, aki híven és rendíthetetlenül kitart régi meggyőződése mellett, — békítőleg, kiengesztelőleg és felvilágosítólag hasson a felizgatott közvéleményre.

Hát ha a koalíciónak nyereség a szabadelvűpárttól elcsábított egynemű hazafi, a szabadelvűpártnak semmi esetre sem veszteség. A szabadelvűpártot eszerben hagyhatja a numerus, mely úgy látszik a véd- és daczszövetségre lépett koalíciónak minden, de annak zömét, annak jó és rosszban szorosan és elválaszthatatlanul összetartó hiveit nem hagyhatja eszerben a politikai elv, a politikai erkölcs és becsület, mely úgy látszik viszont a koalíció részén egyenlő a semmivel.

A szabadelvűpárt leszorulván a többség hatalmi polczáról, a jelenlegi viszonyok kö-

zött nem tehet egyebet — de e feladatát híven és lelkiismeretesen teljesíteni óhajta — minthogy kibogozni segíti minden erőszakos eszköz mellözésével, egyedül és kizárólag a kiegyenlítés békés fegyverei útján a politikai válság erősen összekuszált szálait és kormányra juttatni igyekezik a mai többséget, hogy az azután ki is kanalazhassa azt a levest, amit politikai recipije szerint a nemzet részére főzött. Hadd bizonyítsa be majdan a koalíció, hogy az ő politikai bossorkánykonyhájában különb szakácsok kezelik a főzőkanalat, mint a szétrebbentett szabadelvűpártnak és hadd izelje meg végtére az ugyancsak megvárakoztatott és ennek folytán alaposan kiéhezett nemzet az egyesült ellenzéki pártok főztjét, hogy saját tapasztalásból ítélhesse meg, vajjon izetesebb-e a koalíciónak jól megpaprikázott és csömörlésig megfűszerezett kosztja, avagy pedig a szabadelvűpárt által felszolgált egészséges, a nemzet gyarapodását és fokozatos erősödését előmozdító eledel?

Pájdalom, a koalíció még mindig idegenkedik a kormányhatalom tényleges átvételétől, pedig az ő feladata lenne kiegyenlíteni azt a meggondolatlanul felidézett ellentétet, melyet a katonai kérdések előtérbe állítása révén a király és maga között teremtett.

Hasztalan akarja a koalíció saját tehetlenségéért és gyámoltalanságáért a szabadelvűpártot bűnbakul felhasználni, a szabadelvűpárt annak idején szorosan körvonalazta álláspontját a katonai kérdések ügyében és ha annak daczára a koalít párok könnyelműen beledobták a meghasonlás csöváját

TÁRCZA.

Margit szökeése

— A »Bajai Hirlap« eredeti tárczija. —

Írta: Kugler Nándor.

— Meg ne tudjam, hogy ilyen gézengúz, mihaszna, éhenkorász filozopterrel még csak szóba is állsz, mert minden irtalom és kegyelem nélkül kitekerem a nyakadat. Megértette a kisasszony? — Nohát, mars a szobádba!

Margitka néma haragból, ökölbe szorított kezekkel állt a tükre előtt. Keble hullámzott erős fölindulásában, szemei, azok a nyájas, mosolygó barna, őzike szemei szikrákat szórtak és ha apa ebben a pillanatban is még előtte áll, szent, hogy mint valami ingerelt macska a szemé közé ugrik.

Csakhogy apa roppantul előrelátó még haragjában is. Jól lefordta a kisasszonyt, megfenyegette, aztán káromkodott és végezetül, mint a csinyt tett Hektorral szoktak tenni, — csakhogy épen nem a félénél fogva, — az ajtó elé helyezte.

Oh, oh, apa, nem vagyok ám Hektor, aki a küszöbre fekszik szomorkodva, vinnyogva és kezét nyalja nagy hálásan a nagyságos urnak, ha idő mulva ajtót nyitni jölettszik neki; de nem ám. Nagyon, de nagyon megbánhatja maga, hogy egy finom nevelésben részesült nagy leánynyal, kit még idős urak is »nagysád«-nak szólítanak, ilyen parasztmódra banni jónak látta.

Igen, parasztmódra, apa, nagyon parasztmódra. S ha még oka volna; de nincs.

Vagy tehetek én arról, ha, — ha Ernő szépnek talál, köszön, virágot küld, verset ír? Istenem, hát olyan égbekiáltó bűn az? — Hogy néhányszor

találkoztam, véletlen találkoztam vele a sétányon és hogy ott az egész világ szemelattára két lépcsényi tisztas távolból beszél hozzám? S hogy egyszer, de csak egyetlen egyszer, nem akkor, mikor együtt talált vele, gyengéden magához ölelt és csókot lehel arcomra, tisztán abból az okból, hogy a muzsája részére ihletet szíjon magába?

S ilyen apró, mitsémmondó csekélységek miatt úgy banni velem, egy nagy leánynyal, aki maholnap tizenhét éves lesz?

Jó, apa. Lásd tehát a következményeit, amelyeknek indító okát azonban ne szerencsétlen leánynodban, hanem a magad barbár, kegyetlen és durva bánásmódjában keresd.

Még egyszer elmondta magának azokat a vad, sértő szavakat, azután hirtelen elhatározással magára vette köpenykéjét, egy kis kézabrondbé belégyömöszölt, ami hamarosan a keze ügyébe akadt, csipikekendőt, selyemszallagot, parfümös üvegcset, ékszeret, egy pár pirosselyem himzett papucsot, néhány zsebkendőt s azzal fátlyát arczára huva, halkkal, vigyázva osont ki szobájából, le a lépcsőn, ki az utcára.

Vigyázva, lépésről-lepcsőre meg-megállva, hallgatódzva haladt előre; az utcasarokon visszafordult s pillanattal az apai ház felé nézett.

Nem követte senki. Az utca néptelen, néma. A gázlámpák fénye alig hatolt át a sötétségben, csak gyérén világítva be a szomszédos házakat. Az apai ház teljesen eltűnt a sűrű homályban.

Margit kissé megborzongott, egyet sóhajtott és azután gyorsan megfordulva, sietve, mintha attól félt volna, hogy valaki vissza fogja tartani, naladt előre. Ment sietve.

Piciny szivecskéje dobogott erősen, mikor arra

gondolt, miként fogadja majd ő, Ernő, ha elibé áll s azt mondja, eljöttem, itt vagyok. Szeretsz?

Szeretsz igazán, annyira és úgy, miként egyszer álltad, ezers csók, ezer ölelés között? Szeretsz igaz szívből, önzetlen módon; Margitot, engem szeretsz a te kicsi őzikédet, akinek nincs forróbb óhajta, minthogy a tied lehessen örökre? Nem a gazdag leányt szeretted bennem, az előkelő, befolyásos apa körülrajongott leányt?

Lássuk tehát a szerelmedet. Eljöttem hozzád tele szívvél ugyan, de üres kézzel. Vagyon, fény, előkelő társadalmi állás mögöttem maradtak. Semmim sincs, csak a szívem. Lássuk tehát, van-e bátorságod megküzdeni az élettel, van-e bátorságod szembeállni apa haragjával, a világ előitéletével? Mindezzel én leszámoltam. Nem ismerlek senkit, csak téged. Nincs semmim, csak te.

Margit akadozva, sugdosva mondogatta magában ezeket a szavakat, mintha előtte állna már az a komoly arcú fiatal férfi, ki zengzetes mély hangjával, nyugodt modorával, néha, mikor Margit gyerekeskedett, fölényes mosolyával annyira imponált neki, s akihez vonzódott kicsi szíve első, tiszta szerelmeinek egész teljével.

Megölel, magához szorít erősen; reám néz azzal az okos, szép szemével és az ölébe ülteti az ő kicsi őzikéjét. Mesél, regél neki édes dolgokat, amelyek halgatásában élelde majd a haragos apát, el a szokott kényelmet, a fénytűzést, az ő szerelme kárpótolni fogja mindezeket, ő pedig, Margit, örök szerelmeddel, hálával lesz iránta és engedelmes, szerető szolgálója, felesége lesz az imádott ferfinak, ki mély tudományával emelkedni fog magára, nagyon magára, úgy hogy bátran elibé állhat majd apának, mondván neki, ime uram, nem vagyok éhenkorász, nem vagyok mihaszna, hanem állhatatos munkával

abba a gyönyörű összhangba és egyetértésbe, mely a trón és a nemzet között eddigelé fennállott és amely meghasonlás a mai helyzetet előidézte, úgy ezért kizárólag magára vessen.

A szabadelvűpárt pedig ne hagyja magát elkedvetlenítenni sem azon piszok által, melyet a koalíció minduntalan reákenne akar, sem azon gyűlölködése által, melyeket a győztes ellenfél jónak lát a szabadelvűpárt rovására világgá röpiteni, hanem tartson ki állhatatosan és rendhathetetlenül a maga zászlaja alatt, — mert a politikai morál még csak becsebb dolog még Magyarországon is, mint a koalíció zagyva, tétovázó kapkodása.

Politikai hírek.

Szakadás az ellenzéki szövetségben. Kiűtött a szécsesszi a koalícióban és — bár pozitív hír a szövetség fól-zásáról még eddig nincsen, a szenációs esemény már nem sokára bekövetkezni ígérkezik.

Úgy is illik. Az alkalmi egyesülés betöltötte kétes értékű hivatását: eiltéte november 18-ikát és amit azon túl tett, az már nem egyéb, mint pusztító hadjárat a törvényes rendnek és békének e föld színéről való kiirtására.

A küszöbön álló szakadás egyszerűen természetesnek látszik a politikában kisse verátus ember szemében. Az olyan sokszínű és még több elvű társaság, ideig-óráig együtt maradhatott, de komoly munkára, — ami legjobban abból tűnik ki, hogy mennyire fázik a kormány átvételétől — nem képes. A szétválás eszméjét és az új többség megteremtésének ideáját *Bánffy Dezső* báró gondolta ki és erre ezre a következő kombinációk kerültek forgalomba:

Bánffy — új mondják — megegyezett *gróf Andrássy* Gyulával, ki már a legközelebbi napokban kijelenti, hogy a disszidensnek csatlakoznak az új-párthoz. Amikor ez megtörténik, folytatódik az új többségi párt kifejezése, ami szintén nem fog nehezen menni. A szabadelvűpárt tagjai állítólag belepnek az új-pártra, mely ekként hatalmasan meggyarapodva, kormánypárttá alakul.

A koalíció ezek folytán felbomlik, mert *Bánffy* és *Andrássy* 67-es politikát akarnak csinálni továbbra is.

Politikai körökben beszéljk, hogy az új párt-alakulás már a közel jövőben megtörténik és *Bánffy* Dezső ma nyilatkozni is fog Désen az új-párt jövő feladatairól.

Hir szerint *szeptember tizenötödikére megalakul a Bánffy—Andrássy miniszterium*, melyben egy tárczát biztosítanak *Rakositsky* Istvánnak is. A néppárt tagjai így előreláthatóan az új kormányt támogatni fogják. *Bánffy* lesz állítólag a belügyminiszter, *Darányi* és *Wlassis* pedig régi tárczáikat kapják vissza.

A fenti kombinációk annál több hitelt érdemelnék, mert *Bánffy* szócsofve, a Neue Freie Presse tegnapi számában említést tesz a hatvanhetes pártok által fölvetett eszméről. A báró *Bánffy* Dezső

kiivatt magamnak állást, kényeret, tekintélyt és becsülést; nincs mit szégyelleni miattam.

Ah, Margitka szemei könybe lábadtak, amint ily szépen festette magának a jövőt a szeretett férfi oldalán és úgy érezte, hogy erejét, tehetségét, kitarását a férfi belőle meríti. S megmagasztosában föl-magasztosult mosolylyal rebegte: szeretlek, szeretlek, szeretlek.

A tájék változott. A fényes nagy paloták elmaradoztak, helyeiket kicsiny szabású, de egyszerűségükben nem oly nyomasztó, inkább a vidéki városra emlékeztető házak foglalták el. Közbe egy-egy füvel sűrűn benőtt üres telek, majd veteményes virágos kert, melyből kellemes, üdítő illat áradt széjjel.

Egyikénél Margit megállt, tapogatta a kilincset, vizsgálódva körülnézett s aztán gyorsan, ügyesen, mint akár egy egerésző cicca, besurrant.

Egy-két fordulást, még egy gyors iramodást és ott volt előtte egy ablak, melyből a vörös fény hiába erőlködött az est sötétjét megvilágítani.

Szive hevesen dobogott, félt, reszketett.

Ott benn ült, arczával az ablak felé fordulva, az kiért azt a végzetes lépést tette.

Csinos fű valóban, ki halavány, sötét szakáltól körített komoly arczával, beszédes nagy szemeivel arra látszék teremtetni, hogy az ilyen apró, a gyermekcipőkből még alig kinőtt leánykát magába boldondíson. Tétlen ült székében hátradőlve és szemeit mereven a padozatra szegezve, gondolkodva nézett a szemibe.

elvelt képviselő újság czikkeiből következtetve azt mondta a Presse, hogy nem fölütetes diskusszióról van már szó, hanem egy jól átgondolt, terüszzerű akcióról. Vederemó!

Tűzoltóságot Baján.

(1.) Nem ismerünk ezidőszerint sürgösebb, gyorsabban megoldandó kérdést, mint városunk tűzoltóságának immár napirendre kitűzött újjászervezését. Az az elemi csapás, mely az elmúlt hétfőn Éjzel a postaépületben és a városi bérházban dült tüzvész képeben ismét reánk szakadt, a maga rideg metzelenységében, a maga arczipírtó fogyatékosságában szemünk elé tárta, hogy városunk polgársága mily kevéssé van megvédelmezve a tűz romboló és pusztító veszedelem ellen.

Nem kárhoztatjuk tűzoltóságunkat, mert ha az a 6, szóval hat szál tűzoltó mindegyike külön-külön egy-egy hős lett volna is, akkor is tehetetlenül, tanácstalanul állott volna a tűzoltás hatalmas feladatával szemben.

Nem rekriminálunk, hogy későn érkezett a tüzvész színhelyére, mert hiszen ott, hol egy pár ló sincsen a tűzoltóság rendelkezésére, ott megszűnik minden követelés. Nem panasoljuk fel, hogy gyorsabban, sikeresebben birkózhatott volna meg a gyatra és nyomorult építkezés folytán is feltartóztatlanul terjedő emellel, mert ott, hol a felszerelés oly hiányos és szegényletes, hogy a fecsendió csöve csak az emelet alblakáig ér és úgy át és át van lyukasztva, mint egy szita, hol a vízholdó kocsi csurognak, hol az égő lakásokból hevenyében beszerzett gertyákkal akarnak világítani, ott el kell nemulnia minden jogos és jogtalan kívánságnak.

Nem, világért sem kárhoztatjuk a mi derék tűzoltóságunkat, sőt ellenkezőleg az igaz és őszinte elismerés hangján emlékezünk meg azon hősiess elszántágról, azon halált megvető bátorságról, melylyel az a hat szál tűzoltó a veszes elem meglekezésére indult. De kárhoztatnunk kell azt a megszegényítő rendszert, mely eddigelé a tűzoltóság kirívó fogyatékosságai előtt gondtalanul és igazán vetkes könnyelműséggel szemet hunyt és kárhoztatni fogunk minden rendelkezésünkre álló módon minden huza-vonát, minden késedelmet, mely a tűzoltóság reorganizációjának kérdését ok nélkül csak egy napig is halogatná.

Ezt a kérdést a legsürgösebben meg kell oldani és nem szabad visszariadni pénz-áldozatoktól sem, mikor arról van szó, hogy polgártársainkat biztosítsuk afelől, hogy

Margit percekig nézte s szívébe csodálatos nyugalom vonult. Igen, ez az a férfi, ki szive minden erejéből szeret, kinek jóságos, nyugodt arca máris lecsendesíté a lelkeben dúlt viharokat s ki egyetlen szavával megadja neki a boldogságot, az örök szerelmet.

Ott benn a férfi megmozdult; arczikefezése sötét lett, homloka beborult s kezével, mintha valami kellemetlen érzést, látományt akarna magától üzni, végig simított homlokán, hajján.

Az ablaknál álló leánykát sejtelines, borongós érzés szállta meg.

Még van idő visszatérni, vissza a haragos, sokszor kíméletlen, de szerető szívé apához, vissza a gazdaságba, a kényelembe, a fénybe s lelke legbeljében, távolból, mintha valamely rokonszenves, barátságos hang szóított volna, halkán — vissza, vissza. De azután újból észbe jutottak azok a sértő szavak, amelyeket elmondani ugyan följosogult az apa, de amelyek kíméletlen kézzel bántalmazták azt az édes, gyengédszirmu virágot, amelyet úgy hívnak: gyermeki szeretet.

— Ej mit! — s ujjai lázas erővel kocogtaták meg az ablakot.

Percczel később ott állt benn a kised szobában s a szemeit félénk remegéssel síté le szerelmese, komoly, szomorú tekintete előtt.

Ernö meg sem ölelte, meg sem csókolta. Főlemelte fejét a szegényében piruló, halványuló leánykának, hogy az kénytelen volt reá nézni, lemosolygott rá jóságos, apai kifejezéssel arczában, aztán

nyugodtan hajthassák le fejeiket vánkosaikra, mert tudják, hogy egy jól szervezett, fegyverezett és kellően felszerelt, hivatásos tűzoltóság örökös személy- és vagyonbiztonságuk felett.

Ha kényeszeretőbb ok nélkül sikerült a pótdó higanyoszlopát 58 százalékra felszökötteni, akkor nem játszhatik szerepet egy-két vagy több százalék sem, mikor életünk és vagyonunk megmentése forog kockán.

De lehetetlen, hogy Baja város társadalmának áldozatkészsége, mely minden alkalommal oly fényesen megszokott nyilatkozni, ép a tűzoltóság újjászervezésének tárgyában nem mozdulna meg.

Némuljanak el egy időre mindazon kisebbszerző, pártikuláris érdekek, melyek eddigelé Baja város nemesen érző szívére appelláltak és egyesüljenek városunk mindenható hölgyei oly időközi mulatságok rendezésére, melyeknek tiszta jövedelme a tűzoltóság felszerelésének volna kizárólag szentelve.

A tűzoltóság reorganizációja tárgyában a szűkebbkörű bizottság a napokban ülésezett. Terjessze tanácskozásának eredményét a legsürgösebben a nagybizottság elé, ez pedig ismerje elsőrendű és elutasíthatatlan kötelességének egy minden részében kidolgozott, teljesen kész javaslattal a törvényhatóságnak egy rendkívüli közgyűlése elé járulni, mely azután késedelem nélkül a javaslatot határozattá emelje.

Okuljon a hivatalos gépezet a mult ugyancsak megszivleendő, szomorú tanulságain és lépjen az akció terére, mert most is csak Isten kegyelme őrzött meg bennünket attól, hogy az az egész épülettomb, mely a városi bérháztól jobbra és balra elhuzódik és annak átellenében fekszik, nem vált a tűz martalékává.

Mi pedig hétről-hétre éberesen és lankadatlanul fogunk öröködni városunk ezen emi-nens fontosságú kérdésének megvalósítása felett és mindaddig tel fogjuk emelni figyelmzettető és sürgető szavunkat, míg Baján egy a mai viszonyoknak mindenben megfelelő tűzoltóság szervezve nem leend.

Önkéntes ujonczok bevonulása.

— Egy kis fölvilágosítás. —

Egy közigazgatási tisztviselőtől kapjuk a következő sorokat:

Előre bocsátom, hogy a magyar vezényszó hiva vagyok má csak azért is, mert felette kivánatosnak tartom, hogy a hadsereg harcászati egységeiben, a hadtestekben egyöntetű legyen a vezényszó,

karon fogva, inkább vitte, semmint vezette ki az utcára, végig az elhagyott, sötét utakon, vissza, haza az apai ház felé. Az egész uton egyetlen szót nem szóltak. A férfi gondolataival látszék elfoglalja lenni, úgy viselte magát, mintha idegen hölgyet vezetne; egyetlen gyengédebb szorítását nem érezte. A leány, halálos félelemmel szívében, nem mert hozzázólni, de csodálatskép, a mint tovább haladva, mindinkább közeledtek az apai hához, szerelmes kis szívet ismét az a boldog, nyugalmas érzés szállta meg, amely ott a kedvese ablaka alatt azt a hihetetlen bátorságot adta neki és haza érve, derült, nyájias mosolylyal nézett annak a kapufölötti lámpa által elég jól megvilágított arczába, kinek alig fél órával ezelőtt kezébe adta azt, ami legszentebb, legmagasztosabb birtoka: jó hirneve, ifju szerelme.

A férfi megnyomta a villamos csemettyű gombját.

— Margit — mondá halk, kissé ingerült hangon, — nem kedvelem az olyan szerelmet, melyet tányéron találnak ellibim; küzdök érte, de kivivom.

A kapus kinyitott, tiszteletteljesen várva, hogy az urnó bemenjen.

A leány magához, kebléhez szoritotta a férfi karját.

— Megértettem, — mosolygott — várom. Jó éjt. — — —

Az első tavaszi zivatar rózsát fakaszt a bimbóból.

ami jelenleg nincs meg, mert két hadosztályban nemszer, a harmadikban pedig magyar a vezényszó S abszurdumnak találom a bécseké azon aggodalmát, hogy majd a csehek cseh vezényszót fognak kívánni, mert nem tételhezűt ugyan fel róluk, hogy közölgölgal distingváláni tudjanak, de a példa mutatja, hogy bár naponként ezrek érkeznek pénzes levelekben és utalványokon a cseh fürdőbe magyar bélyeggel e'ltáva, nem volt még rá eszt, hogy ebből a pénzből vissza akartak volna küldeni cseh bélyeggel! Már pedig, ha elég a magyar és német bélyeg, elég lehet a kommandó is, s nem kell cseh, olasz vagy czinyányelvi vezényszót csinálni.

De nagyon elkalandoztam a tárgy föl.

A törvényhatóságok megtöltik tisztviselőikkel, hogy a befizetett adókat beszedgátassák s a hadsereg kiegészítésénél közreműködjenek! Az adószőr nem szölok, ahhoz nem értek eléggé, de már a katonai kérdést úgy a közigazgatás, mint a hadsereg szempontjából alaposan ismerem, s azt hiszem nem lesz hasonlatlan munka egy pár szóval világosságot hozni abba a tájékozatlanságba, mely e tekintetben uralkodik, nemcsak a nagyközönségnél, de — ugyánlakszik — némely városiáknál is!

A közigazgatási hatóság megtagadja az önként jelentkező üjonctól a »belépési bizonyítványt«. Mi az a belépési bizonyítvány? Ha valaki, még mielött állításköteles korbá lépett volna, önként katonai szolgálatba kíván lépni, tartozik a hatóságtól kiállított erkölcsi bizonyítványt és hatóságilag igazolt szülői beleegyezést felmutatni. De sem egykire, sem másikkra szükségé nincs hozsengyedik életéve március elsejétől kezdve, mert akkor már állításköteles s ha alkalmas, besorozáské tekintet nélkül erkölcsi minősítésére és a szülői beleegyezésére. Ez így van!

Tehát a belépési bizonyítvány megtagadása által csak azokat lehet megakadályozni az önkéntes belépéstől, akik még nem állításkötelesek, azonkívül az egyéves önkénteseket lehet ilyen módon megfosztani az őket megillető kedvezménytől, de ezen a hadsereg nem fog nagyon busulni, mert az egyéves önkéntesek különféle kiváltságaikkal csak utána vannak, mint kellőképen ki nem képzett, rendszereskedetlen és mégis sokféle tekintetben részesítendő alistséket, csak terhet képeznek s végül legfeljebb 10 százalékkümből lesz használható tiszt. Ezen intézmény nagy jótéténnyel az intelligens osztálynak, de katonai szempontból nem vált be.

Térjünk át a tartalékosok behívására. A hadkiegészítő parancsnokság elküldi a behívókat a polgári hatóságnak, az nem kézbesíti, visszaküldi, tehát tultszi magát az utasítás által reá rótt köteleességen és pedig szükség nélkül. Enneközva szükségből a katonai hatóság is tultszi magát a törvény rendelkezése és közvetlenül, posta utján (vagy akár saját közeget utján, mint a vasúti sztrájk alkalmával) kézbesíti a behívókat. A legtöbb be fog vonulni, azt az egy pár mártíromságra vágyó renitens embert, ha a politikai hatóság nem teszi, elő tudja a parancsnokság vezetettai saját közegeivel. Elég szomorú, hogy ilyen esetekre kell gondolkodni, de hát katonaság kell, azt beláták a koalíciós képviselők is, akiknek birtokán arató-sztrájk volt, vagy van.

Vagyis röviden a közigazgatási hatóságnak nem áll módjában megakadályozni az önkéntes üjonctok bevonulását és a tartalékosok behívását. Aki mást mond, az nem ismeri a dolgok állását s még hozzájárul a káros tájékozatlanság fokozásához.

dos városi székház sarkán örökös? inspektezős rendőr.

És mikorra félreverték a harangokat és megérkeztek a tüzoltók, már lángba borulva állott főtérünk egyik legstilszerűbb házának egész tetőzete, begett a bérházban elhelyezett postahivatal levélhordói szobája is, úgy, hogy csak az emberélet megmentéséről lehetett immár szó.

A bérház lakói között a tűvész híre óriási pánikot keltett és menekült mindenki, amerre csak látott, mert föl volt, hogy az egyre terjedő elem a lakásokba is behatol és porrá égeti az egész nagy épületet.

Amde a Gondviselés, mely — ugyánlakszik — egymaga örökös csak fölöttünk, nemcsak reánk zudította, de fejtünk föltt el is oszlatta a veszedelmét. Másfélórai tűz után, hatalmas záporos keletkezett, mely azután elnyomta a pusztító zsaratnokat.

Reggelre kelve, kezdetül vette a tűvész szomorú színhelyének restaurálása, a tetőzet még éggé gerendáinak lebontása, miközben több helyütt beszakadtak a szobák, úgy, hogy a hatóság kénytelen volt a bérház lakóit kiköltöltetni. A tetőzetben veszedelmes munkája közben súlyos baleset érte Pfeiffer Ferenc bajai iparost, tüzoltó alparancsnokot, ki bátor munkája közben egy gerendától súlyos zúródási sebeket szenvedett.

Csőtörtökön reggel megejtették a tűvizsgálást, mely alkalmával azt a meglepetést kelő felfedezést tették, hogy nem a villám gyújtotta föl a tetőzetet, hanem belső padlástűz okozta a katasztrófát. Most ez irányban folyik a vizsgálat, mely alig lesz képes a való tényállást megállapítani.

A tűvörös- és telefonhálózat is teljesen megromogódott a tűvész folytán, úgy, hogy majdnem egy heti időt vesz igénybe ezeknek restaurálása.

A vizsgálat megállapította, hogy — ha villámcsapás okozta volna is a tűzkatasztrófát, — a tűvörös-hivatalban mulasztás nem történt, mert az áram éjszákára szabályszerűen el volt zárva.

A »Bajai Hirlap« szerkesztőségé, mely szintén a városi bérház emeletén volt elhelyezve, ideiglenesen a »Nemzeti-szálló« emeletének 6-ik számú szobájába költözött.

— **Eljegyzés.** *Wurmfeld* Gyula, a Rothschild és Wurmfield liszterkedőcz cég belfajga, vasárnap tartotta eljegyzését *Rosenberg* Helen kisasszonnyal Baján.

— **Házasság.** Dr. *Ormos* Ernő földink, Spitzer Benő bajai szeszgyáros fia, házasságot kötött *Hirschfeld* Ida kisasszonnyal Szekszárdon.

— **A főispán titkár visszahívása.** Dr. *Petrovics* Elek, Szabadka és Baja városok főispánjának titkárát, a belügyminiszter visszahívta.

— **Plósz Sándor a katedrán.** A hivatalos lap közli, hogy a kultuszminiszter *Plósz* Sándor volt igazgatóügyintézőt, Baja város volt orsz. képviselőjét, a budapesti tudománytem jogi fakultására nyilvános rendes tanárnak visszahelyezte.

— **A bajai tanítóképző megtagadott államlamegálye.** Lukács György közoktatásügyi miniszter leiratban értesítette a bajai tanítóképző-intézetet, hogy a növendékeknek eddig nyújtott segélyt az idén csak részben folyósíthatja. Így az intézetbe a jelentkező növendékeknek csak negyedrésze vehető fel; mintegy 150 növendék kisorsol.

— **A bajai özellővész-társulat** ma táncestélyt tart.

— **Nyugdíjazott tanító.** A kultuszminiszter Lengyel Manó bajai tanítót nyugdíjazta.

— **Kitüntetett bajai vívó.** *Rónay* Ede hadapródtszihelyettes, földink, Rónay Ede bajai ügyészszerész fia, a pécsi honvédhadapród-iskola idei vívóversenyén eismertő oklevelet nyert.

— **Sziporka a lángok között.** Történt vala az Urnak 1905-ik esztendejében egy hétfői nyári éjszákán, hogy a városi bérháznak tetőzete eddigké kiderítetlen okból kigyulladt és izzóporrá égett. Lakott vala pedig a mondott városi bérházban egy vérbéli, förtültszett mam-luk, kinek két nagyreményű csemetéje egymással holmegekben ellenkező politikai nézetet val, miért is emiatt holmi apróbb háborusodások napirenden voltak. Mig ugyanis a nagyobbik vérszájja, kurucz negyvennyolcas, addig a kisebbiket, apjának nyomdokain haladva, telivér, megatalkodott pécsovics. Midőn a kérdéses éjszákán a mameluk apának családjával együtt az futólépésben menekülnie kellett az égő házból, az első ember, akivel a veszedelm torkából szerencsésen kikerült család találkozott, dr. *Rajk Aladár*, városunk rokonszenes, fiatal képviselője volt, ki a nagy zűrvárvaban menekülőknél lekező-készséggel feljárnálta hájjákt. A menekülő család el is helyezkedett a képviselő ur lakásában és midőn az első ijedelemtől magához tért, megszözlalt a kisebbik honpolgár lelkiismerete és ezt sugta oda anyjának: »Anyiám, ezentul mégis csak a *Rajk* Aladárra kell majd visszazoomom.« E verő.

— **Bajai póttartalékosok és az aratás.** Azokat a póttartalékosokat, kiknek 28 napi fegyvergyakorlatra augusztus 20-án kellene bevonulni, a honvédelmi és közhadszergebeli hadsergőkiegészítő parancsnokság, ha az aratásra való hivatkozással ott jelentkeznek, az aratás tartamára a fegyvergyakorlat alól fölment. Ezt az egyik honvédelmi miniszteri rendeletre támaszkodó értesítést 22-én küldték meg a bajai polgármesteri hivatalnak.

— **Arcokéleplezés a r. k. legényegyleten.** Meghatóan szép ünnepegy keretében rorta le a kegyelet méltó adóját mult vasárnap délelőtt a helybeli *kath. legényegylet*, egyik legnagyobb jótévedője, boldk emélték *Leucsek* Jakab emléké iránt, ennek a legényegylet által megfestszt arcoképe leleplezés alkalmából. A halás emlékezés e ritka melegségi ünnepegezt a plébánia templomban tartott szent mise előzte meg, amelyre előnlök vezetése és egyleti zászló alátt, a tüzeltobanda ütemei mellett tüzeltüleg vonult fel a legényegyleti ifjuság. A *Vojnits* Dániel apat-plébános által mondott ezen nagymisén szözlott meg először a plébánia-templom új orgonája is, melynek tiszta esztéget akkordjaj kellemesen leplett meg az ajtóasztokodókat. Az istentisztelet után hasonló rendben, de most már nagyszámú közönségtől kísérvé, ment vissza az ifjuság és a Szt. Antal-utczai ház nagytérben gyült egybe. A nagytérben minden zuga megtelt vendégekkel. A főhøylen üt a legényegylet tiszteletbeli előnlök: *Vojnits* Dániel apat-plébános, mellette a neves alaptól özevgye: özv. Leucsek Jakabné. Képviselő volt az alapítványban érdekeltektészerezend föggimnáziuma: dr. *Werner* Adolf igazgató, a helybeli ipartestület: *Czárny* Imre előnlök által stb. Bevezetéskepen a legényegylet dalárájga *Wüthelm* Károly karnagy dirigálása mellett a *Himnusz*-étnekelte, melyet a diszes közönség felülva hallgatott és részben együtt énekelte az ifjusággal. Majd *Warts* Pál egyleti előnlök formai szépségen és eszmei tartalomban egyaránt gazdag emlékezésde következett. A hatósos beszéd végzetével lehullott a képt borító fekete lepel és élénk tünt Leucsek Jakab jószágos arcának új képmása. A pompás olajfestmény *Gaspár* János föggim. tanár művészi eszesét dicséri, a diszes vaskeret pedig *Köbling* Kálmán ifju lakatos iparosunk remekműve. A jelenlevők lelkes eljenzéssel fejezték ki tetszésüket a sikerült arcokép fölött és a művész-tanárr iránt, ki azt díjjalunul festette meg az egylet számára. Az elismerés szözl az ifju mesternek is, a szép vaskeret ingyenes készítéséért. A leleplezés megható aktsua után *László* Károly lépett a kép elé és az egylet költői lelki előnlöké által ír lendületes alkalmi ódában szözlott a derék alapító szelleméhez; a jószág, szeretet és becsület erényéért: rózsá, ibolya és nefelejtsből font eszményi koszorú ajánlja fel a nap eméltéül. A költemény kitünő előadásá szintén nagy hatást keltett. Az ifjusági énekkar által előadott *Szózzátal* ért véget a kegyeletes ünnepegy és a közönség a háladatos megemlékezés és megható jeleit látva, kétségkivül abban a meggyőződésben oszlott szét, hogy egy arra méltó testületet ért a nemeslelkű alapító példányoszu áldozatkészsége.

D. Gy.

— **Bajai sakkoköz figyelmébe.** A *Szabadkai Sakkör* az idén is megtartja rendes sakkversenyét, amelynek feltételeit most állapította meg az előnlökés. A verseny folyó év augusztus hó 3-án kezdődik s bárki részt vehet benne. A 2-3 koronára. A játék idejét és helyét a részvevőkkel közösen fogják megállapítani. — A nevezések a téttel együtt augusztus hó 1-ig juttatandók el dr. *Temunyóts* Zoltán tomavezetőhöz.

— **Adomány.** *Tuske* János helybeli földbirtokos nemrégiben újabb 200 koronás adományával járult hozzá a plébánia templom átalakítás költségeinek fedezéséhez, melyért ezuton is köszönettel mond a *templomfésztés ügyét intéző bizottság*.

— **Czöllővészet.** F. hó 23-án negyest lött: Bittermann Károly 2, Kubinsky Aladár 1, Somogyi Gyula 1, Tury Mátyás 1. Hármást lött: Bittermann Károly 8, Somogyi Emil 6, Somogyi Gyula 6, Tury Mátyás 5, Gebhardt Dező 3. Kubinsky Aladár 2.

— **A mi új orgonánkról.** Megemlékeztünk lapunk egyik legutóbbi számban a plébánia-templom új orgonájának beállításáról. Erre vonatkozó közleményünkben erdemegesen méltattuk az orgona praktikus szerkezetét és a modern hangszerpan számos előnyeivel bír voltát. Kifogást csupan az ugyancsak az orgonaépítő által állított kórushátró védál és az orgonaszekrények egyhangú sárga színére vonatkozólag tettünk, melyet a kiváló műizelés díszített fakak és tempioimi tetszerelések egyetlen alapszínevel sem tudunk egybeolvasnodnak találni. A templomfésztés és orgona beszerzés ügyét intéző végreható bizottság nemcsak osztozta ebbeli véleményünket, hanem annak *Vojnits* apát által egybebhívott tagjai, az ez iránt szintén nézetnyilvánításra felkért *Greiner* Károly műtészertől tanácsára, egyértelműleg kimondották a szóban levő dolgok meglehető ujra fésztésének mulhatlan szükségességét. A vállalkozó *Angster* I. és fia orgonaépítők — mint az erről a hírvetés, derék czérgő már előző közleményünk irásakor is szivesen felteleztünk — készséggel járultak hozzá ezen öket szerződésileg nem kötelező határozathoz és az át-fésztésnek saját költségükre leendő eszközlését *Köbling* Jánosra bízták. El szakmájában oly kiváló iparosunk a munkát a legnagyobb elismerésre méltó módon el is végezte. Az új orgona tehát most már kitűnő tetszetősége által is jól hat a szemlélőre és

HIRLEK.

Ujabb tűzkatasztrófa.

— A városi bérház égése. —

Még jóformán le sem zártuk szomorú aktját a május 6-iki tűzkatasztrófának és máris újabban süjtött el reánk a borzalmas elem, mely — fájdalom — oly sürün látogatta meg szegény városunkat.

Hetek óta tartó tikkszó szárazság után bőséges letenádást remélt mindenki azokból a boros felhőköl, melyek hétfőn este terjeszkedtek el fölöttünk és az éjjeli égháboru is a közegészségügyi viszonyainkra oly előnyösen ható levegő-tisztalás reményegést keltette bennünk. Mélységes csönd, áldásos nyugalom borult e városra, mikor váratlanul hatalmas ézengés és egy velőrtöz roppanás reszketette meg a belváros lakosságát.

A villám lesüjtött föltérünk egyik legszebb épületére, a városi bérháza és pár pillanat alatt lángba borult az egész nagy tetőzet.

Azán ismét csönd lett, aggodással teljes, félelmes csönd, mert sejtette mindink, hogy az Isten haragja süjtött el reánk és várta rettegéssel az egész belváros lakossága, vaj' mikor kondul meg a segélyre hívó veszerhang.

Ében, szomorú sejtésellel eltelve vártuk a katasztrófát jelentő vészjelzést, csak az örtonyabin volt nyugodt minden továbbra is, hosszú, kínos percekben keresztül, mig a »Nemzeti-szállóca« felől több vészlövés riasztotta föl apátikus nyugalmát és a fölöttünk kötelelesszerüleg örökös? toronyórt és az ugyancsak kötelelesszerüleg a szomszéd-

diszére válik az ujonnan átalakított templomnak. Pompás hangja és minden tekintetben szolid kialakítása pedig az építő cég kitűnő hírét igazolja és teljes mértékben megerősíti.

— **A halas-regőcei vonat kerekéi alatt.** A Halas—bácsalmás—regőcei vonalon a Melykut-ról induló vicinális Jánoshalma felé haladva, szerdán délután elütött egy kocsi. A kocsiiban lő két ember közül az egyik halálosan megsebesült, a másik pedig oly szerencsétlenül esett a vonat kerekéi alá, hogy a kerekék elgázolták a nyakát és ott rögtön meghalt. Az egyiket a vonat elhozta az állomásig, ahol a község orvosa nyújtotta az első segélyt. Kilitüket eddig nem lehetett megállapítani. A vonat huszonhárom percnyi késéssel tovább haladt.

— **Pályaválasztás.** A nagy szezonban képviselőválasztáson alul nem adja sem a közönség, sem a sajtó. Ilyenkor azonban, dinnyerés idején, az u. n. pályaválasztást is megteszi témának. Rőfnyí hasábon konstatálják, jelesen a lapok, hogy orvosnak lenni nem érdemes, ügyvédnek lenni fölösleges: több az ügyvéd, mint az alperes; tanár csak az legyen, aki ideálta és beosztással tud élni a szerény fizetéséből; viszont a mérnöki foglalkozás szép foglalkozás, csak hogy nem Magyarországon, hanem külföldön. Kísül tehát, hogy legjobb életpálya a bankdirektorság, sőt még kiüüb a földirtokosság. Az iskolák azonban csak bizonyítványt, az egyetemnek csak diplomát adnak, — bankdirektorságot, vagy telemtentes latiniumot csak kevésbé. Hat ez elég gyanús állapot, de nem baj. Ússe part! Szomorú és kétségbejött az, hogy bár az iskolák nem is adnak ugyan pozitív javakat, de egyenesen elvesznek az ifjúság tulságosan nagy részétől eléggé pozitív megélhetési felteleteket, amínő elsősorban a munkának, a kenyérkeresetnek fínnyás, válogatás nélküli értékelése. Mert akinek érettségi bizonyítványa van, az nem megy iparosnak, inkább éhen fordul föl. Sőt a foglalkozást nem találó érettségizett, vagy diplomás proletár inkább nyul a kártványhoz, a váltókhöz és vesző pillanatban a revolverhez: semmint a gyaluhoz, reszelőhöz, vagy akármilyen becsteltes szerszámhoz a becsteltes munkának.

— **A telefondíjak leszállítása küszöbön.** Hiteles forrásból jelenthetjük, hogy Voros Laszló kereskedelemügyi miniszter a közönség régi óhaját készült megvalósítani, amennyiben leszállítja a telefondíjakat. Az erre vonatkozó tervezet teljesen készen lelik a kereskedelemügyi miniszter asztalán. Megvalósítását mindenki örömmel veszi tudomásul.

— **Miniszteri rendelet a piaci drágaság ellen.** A belügyminiszter a bajai törvényhatóság-hoz rendeletet küldött, melyben tekintettel a fővárosi, de különösen a vidéki piaci drágaságára, utasítja a rendőrhatságot, hogy maga dolgozzon ki piaci tarifát. A miniszter nem kívánja megosztani a piaci elárulatókat az őket megillető jövedelemtől, azért a tarifát megállapítására vonatkozóan utasítást adott a hatóságoknak, hogy legyen tekintettel a termelőknek fizetett árakra, a helyi viszonyokra és egyéb körülményekre, mihezkepp aztán bizonyos megfelelő százalékos haszon hozzá számításával, állapítsák meg az egyes czikke árát, melynél többet az elárulónak nem szabad követelnie.

— **Meghívó.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület 1905. évi augusztus 23-án délelőtti 11 órákor Árva-Várjaya várában tartja meg XXVIII. évi rendes közgyűlést, amelyre az egyesület összes alapító, örökös, rendes és pártoló tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. A közgyűlés napirendje: I. elnöki megnyitó. II. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére három egyesületi tag kikötése. III. Bold. emlékü József cs. és kir. főherceg ö Fenségsének, elhunyt legmagasabb Védnökének emlékezete. Az emlékszedet Lits Gyula, Hont vármegye főispánja, a F. M. K. E. tb. elnöke tartja. IV. A magyar társadalom és a nemzetiségek. Ertekezés. Tartja Hets Odón, a F. M. K. E. budapesti választmányának alelnöke. V. Ügyvezető alelnök beszámolója az egyesület 1904—1905. évi munkaságáról. VI. az elnökség 1904—1905. évi jelentése és az igazgató választmány határozati javaslatai. VII. Az egyesület 1904. évi összszármadása és a törvényzerű fölmentvény megszavazása. VIII. Az egyesület 1906. évi ösoszkegyvetésének megállapítása és esetleg a törvényhatósági választmányok kapcsolatos javaslatai. IX. Egyes vármegyei és városi választmányok megalakulásának bejelentése és tudomásul vétele. X. A szármadás-vizsgáló bizottság egy tagjának megválasztása. XI. Az 1906. évi közgyűlés helyének meghatározása. XII. Indítványok, amelyek az alapszabályok 16. §-a értelmében, a központi elnökséghez írásban beadtakak. Az igazgató választmány a közgyűlést megelőzőleg 1905. évi augusztus hó 22-én, este 7 órákor Alsó-Kubin városban, a vármegyeház dísztermében ülést tart, hogy a közgyűlés tárgyait előkészítse.

— **Dr. Lemberger Armin ügyvédi irodája,** a városi bérházban történt tűz-vező folytán, ideiglenesen a »Nemzetiszálloda« emeletének 6-számú szobájában van.

— **HEGEDŰS GYÖRGY FESTŐ BAJÁN, I., PARTI-UTCA 17.** készít lakások festését stíluszerűen, mérsékelt árakért, első rangú kivételben.

Ujfajta bajai szalmaözevgy.

— Ellesett éjjeli beszélgetés. —

Egy ur: Tudja, kit irigylek?

Egy másik: Kit?

Az egyik: Omelcsuk matrózt.

A másik: Ugyan miért?

Az egyik: Annak a teste két napig fektűt a tengerparton. Bár az én testem is fektűthetne két napig a tengerparton, például a Lidón. De hát mit csinálna a magamtajta szegény szalmaözevgy!

A másik: On szalma?

Az egyik: Az vagyok (Sóhaj). Azért ne gondolja, hogy rosszul élek. Kitűnően mulatok, de — Baján. Ez sulyosító körülmény.

A másik: Hol mulat?

Az egyik: Ebédelni elmegyek a Nemzetibe. A fiaker visszahoz, ebéd után alszom egyet és lemegyek az uszodába. Az ott lakó közeli ismerőseimnél vacsorázom s onnan kimegyek a lökertebe. Itt lumpolok vasárnap éjszaka.

A másik: Ez nem is olyan rossz élet. Persze nehéz élet: asszony nélkül.

Az egyik: (ravaszul) Asszony is akad.

A másik: Igen?

Az egyik: Minden ujjamra kettő. Figyelmeztetem, hogy ez nálam csak tizenkilencedik jelent. A bal hüvelyujjam felét lecsipte egy ajtó. Ezért arra csak egyet számított.

A másik: És kedves neje hol nyaral?

Az egyik: Kedves nő? Nem rossz.

(Nevet.)

A másik: Mit nevet?

Az egyik: Ezt a buta kérdést nevetem.

A másik (dühbe jön): Nem is volt buta. Azt kérdeztem, hogy a kedves neje hol nyaral.

Az egyik: Éppen azért volt buta. Nekem nincsen kedves nőm. Nincs nőm. Semmilyen nőm sincs. Garsonzember vagyok.

A másik: De hisz az imént azt mondta, hogy szalmaözevgy!

Az egyik: Julius elcseltől szeptember elsejéig az vagyok.

A másik: Miért?

Az egyik: Uram, ez az én trükköm. Amíg mint legényember mászkáltam Baján a nyári hónapokban, a kutyta se törődött velem. Most minden nyáron, mikor az igazi szalmák zsebredügjük a jeggyűrűjüket, én felhúozok egy karikagyűrűt az ujjamra, ettől kezdve van becsteltem. A vendégülöben, ha belépek, összeszagnak a pincérek: »szalma!« — és pompásan szolgálnak ki. De nem azért teszem. A nők miatt teszem. Mig legényember voltam, nem is hederítették rám. Mióta szalmának adom ki magamat, óriási szerencsém van a nők körül. A kokottok így gondolkoznak: »Szalma? van pénz!« — Az uriaszonyok ezt mondják: »Szalma? Ez kénytelen diszkrét lenni, ezzel nem veszedelmes a futó fört.« A szalmaözevgyben mindenki megsejti a pénzzel fölfegyverkezett, szabadságot élvező, mulatságra és kölkezésre vágyó embert. S ezért a szalmaözevgyt mindenki szereti: a pincér, a kocsis, a fürdős, a nő... És mikor megjön az ősz, szépen elteszem a gyűrűt a fiókba, s ismét legényember vagyok, s télen is szeretnek a pincérek, kocsisok, fürdősök és a nők. Mert télen a szalmaözevgy már térs, s a férjert mindenki utálja, mert takarékos, tisztességes és szolid. Télen a legényemberek van keletje. Nyáron a szalmának. Ezért vagyok én télen legény, nyáron szalma.

(Leszáll egy éjjeli kávéház előtt.)

N y i l t t é r .*)

Borivőknek a bor keveréséhez!

MATTONI FELE GIESSHÜBLER
Savanyúvíz

közömbösíti
a bor savanyúságát,
íze kellemesen pezsgő,
nem festi a bort.

*) Az e rovathban közlöttekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

I R O D A L O M.

Az »Érdekes Könyvtár« e havi füzeté a szokott gazdag tartalommal jelent meg, melyből kiemeljük a következőket: Palotás Faustin: A párnás kocsi. (Elbeszélés.) — Petőfi István (Petőfi Sándor écsese): Csikóélet. (Költemény.) — Harad: Az esernyőföldöz. (Novella.) — Ferenczy Ödön: A jóslat. (Novella.) — Drossinis: Agyal Bandi. (Novella.) — Cattle Mendés: A három ruha. (Novella.) — Az elektromosság csodái. —

Hogyan lehet sokáig élni. — A legdrágább távsűr-göny. — Drága levelégy. — A gyermekei. — Európa legnagyobb templomai. — Allandó ingyen melleket: a »Rejtvényvilág« melynek mindenki megtehető, kivétel nélkül könyvjuttalmat nyer. — A szünidő alatt nem is képzelhető alkalmasabb és olcsóbb olvasmány az ifjúság számára, mint az »Érdekes Könyvtár«, melynek előfizetési ára fél-évre 1 korona. Kiadóhivatal: Budapest, V. Kálmán-utca 2. Mutatványfüzet ingyen.

Kimutatás a szállásvárosi tűzkárosultak javára történt adományokról.

(2) (Folytatás)

Krikovszky Katalin úrhölgy 44. számú gyűjtő-ívén: N. N. 2 k, N. N. 1 k, N. N. 1 k, N. N. 1 k, N. N. 2 k, I. A. 60 f, Múke Ida 1 k, Pe Sin 60 f, összesen 9 kor. 20 fillér.

Fogt Mariska és Tilda úrhölgyek 45. számú gyűjtő-ívén: Frankl Mari 50 f, Weiszné 40 f, Vedresné 60 f, Merl Ferencné 1 k, Friedmann Miksáné 80 f, Mikoleczné 60 f, B. L. 50 f, Antity Olga 1 k, Weinberger Bernát 1 k, N. N. 14 f, összesen 6 kor. 54 fill.

Werss Ilona és Lagner Katicza úrhölgyek 47. számú gyűjtő-ívén: Tinusz István 2 k, Lissák János 60 f, Hirschler Vilmos 30 f, Mayer Vilmosné 20 f, Szakács Károlyné 1 k, Beslits Antalné 50 f, Schermann Nándor 2 k, Seidl Benő 20 f, Tinusz Rozália 1 k, Tauszig Simonné 50 f, özv. Juhász Ferencné 1 k, Goldberger Gizella 40 f, Kovácsné 20 f, Halzsteiner Gyula 04 f, Fleischer Károlyné 10 f, Krausz Ignác 20 f, Vajda Ferencné 20 f, Frank Károlyné 2 k, Lakos István 30 f, Lagner Józsefné 1 k, Balás István 40 f, Weichand János 1 k, Loncsek János 1 k, Szabó István 1 k, Jorgovits Szvetozárné 1 k, Keszev Mihályné 20 f, Bien Paula 20 f, Loósz Ferenc 10 f, Devics Mária 10 f, Fehérvy Julia 40 f, Kopoty Nándorné 1 k. 20 f, Bokalovics János 1 k, Kulics Ferenc 1 k, Brezovnovits Teréz 20 f, Miskolci Mátyás 60 f, Méhes Antalné 20 f, Kovács Mihály 20 f, Halpauer Istvánné 20 f, Pátóczki Kálmánné 20 f, Bokalovits Józsefné 40 f, Kovács Lajos 20 f, Baumgartner Ferenc 1 k, Szakács György 20 f, Michler József 40 f, Hadics Péter 60 f, Fűredi Györgyné 40 f, Virág György 1 k, özv. Bodnár Dezsőné 1 k, Olvashatlan aláírás 1 k. 66 f, összesen 31 kor.

Scharf Elek és Kollár Ilonka úrhölgyek 48. számú gyűjtő-ívén: Sámuel Istvánné 1 k, N. N. 20 f, Horváthné 30 f, N. N. 50 f, Gizinger Martonné 60 f, N. N. 1 k, N. N. 1 k, N. N. 1 k, Hutovits Hermina 2 k, N. N. 40 f, Lócáné 1 k, Antal Lajosné 2 k, Metovits Antalné 1 k, Madár Zsigmondné 2 k, özv. Kovács Józsefné 2 k, özv. Bauer Mihályné 40 f, Dallmann Györgyné 1 k, Erdős Ella 2 k, Mihályfi Ferencné 2 k, Ripp Ignác 40 f, összesen 20 kor. 80 f.

Latinozics Gyuláné és Juray Jozefin úrhölgyek 49. számú gyűjtő-ívén: Latinozics Gyuláné 4 k, Juray Jozefin 2 k, Deich Izidorné 1 k, Orlovác Antal 20 f, Fehérvy Sándor 40 f, Rauga Istvánné 40 f, Sánek Ferenc 40 f, Merin István 10 f, Petresovich Mihály 1 k, Jerkovity Jánosné 40 f, Jurosovic Etel 1 k, Mamoróczné 60 f, Vuszovics Lajos 80 f, Bolváry Sándorné 30 f, Oszwald Istvánné 40 f, Hajós Sámuel 2 k, Cseszlár Mihály 1 k, Ságly Kálmánné 60 f, Szabó Györgyné 60 f, Kausch Sándor 40 f, Vuics János 20 f, Aut Jánosné 40 f, Fehér Ferencné 04 f, Csapó Vinczéné 30 f, Prupity Martonné 40 f, Nyiszplli Gusztáv 20 f, Tumbász Róza 40 f, Juhász Ignác 60 f, Keller Ferenc 20 f, özv. Stáhl Jánosné 1 k, özv. Zsvánovics Ferenc 1 k, Orlovác József 2 k, Likár Benő 2 k, Majoricsics 1 k, Gergics Illésné 40 f, összesen 27 kor. 74 f.

Bittermann Károlyné úrhölgy 50. számú gyűjtő-ívén: Vuity Menyhért 2 k, Vuity Sándor idősb 1 k, Sámán Fekete 1 k, Kiss Péter 20 f, Molnár János 1 k, Máté György 1 k, Ivity Lajos 1 k, Ivity Mátyás 1 k, Kvaló Miksa 30 f, Vuits Isák 2 k, Ribár Fülöp 40 f, Babinecz János 10 f, N. N. 1 k, Szent István gyógyszerár 1 k, Hárs Richard 1 k, Gergits Mihály 2 k, Borsodi Zsigmond 1 k, Dikán András 2 k, Matkovits Márton 1 k, Ispánovics Péter 1 k, Gergity János 1 k, Heiry Péter 40 f, Veréb András 2 k, Agatity János 20 f, Agatity Mátyásné 40 f, Kesteli István 30 f, Gergity János 20 f, Ditelán István 60 f, Maros Antal 40 f, Vuity Mátyás 60 f, Karajók Antal 20 f, Sámán István 20 f, Bolnári Vincze 40 f, Fekete János 80 f, Sámán István 1 k, Sámán Andrásné 1 k, Agatity Imre 30 f, Gergity István 50 f, Gógity Ferenc 1 k, Agatity András 1 k, Agatity István B. 16 f, Gergity Menyhért 40 f, Agatity Péter 20 f, Ditelán András 40 f, Nesterity Lukács 40 f, Maros Mihály M. 10 f, Matisity Antal 20 f, Sámán József 20 f, Gelyán Imre 10 f, Sztirkinác Menyhért 1 k, Nesterity Mátyás 40 f, Bolvári Gábor 30 f, Agatity Gergely 40 f, Nestivity Imre 20 f, Logó Gergely 20 f, Agatity Alajos 40 f, Gardality István 40 f, Molnár Alajos 10 f, Ribár István 10 f, Ignac Ferenc 10 f, Vuity Mihály 80 f, Polják Mátyás 10 f, Mandity Lázó 40 f, Polják István 40 f, Gillyán Xavér 60 f, Jarmaczki Péter 20 f, Jarmaczki Kálmán 40 f, Jarmaczki Menyhért 1 k, Ikalty József 20 f, Agatity Mihály 30 f, Gergity Mihály 60 f, Sámán

Mihály 40 f, özv. Sámán Andrásné 1 k, Horváth Imre 40 f, Satrikinác János 30 f, Muzik István 1 k, Hadina Sándor 40 f, Falter Simon 1 k, Benitz Ferenc 40 f, Snobl Frigyes 20 f, Schlesinger Mór 2 k, Dikán István 20 f, Polyák István 1 k, Grasz 20 f, Bart Vilmos 20 f, Gyurkovits Alajos 2 k, Kocsis István 20 f, Ruttersmidt Anna 20 f, Dikán Ferenc 20 f, Satrikinác Tamás 40 f, Svrákly János 60 f, özv. Lehoczi Ferencné 40 f, Szócs Tamás 40 f, Major Ferenc 30 f, Stetler Tamás 20 f, Sámán Gergely 60 f, Ratman Ferenc 40 f, Dielyán Mátys 1 k, Levi Emma 20 f, Végi Sándor 40 f, Homa Vilmos 10 f, Török János 40 f, Falter István 30 f, Gergity Albert 1 k, Bischof József 20 f, Meizinger András 40 f, Ziskó Lajos 1 k, Vuity Péter 1 k, Mijokovits Lukács 20 f, Kiss Pál 1 k, Gábl Lőrincz 40 f, Gottlieb Pálné 20 f, Schönstein 30 f, Szentistváni hitelszövetkezet 10 k, Baja-szentistván közösködő 20 k, N N 234 k, összesen 100 korona.

Devics Alajosné és Ullmann Ilona urhölgyek 46 számú gyűjtőívén: Szemes János 10 k, Szabó Károlyné 40 f, Jung Péter 50 f, Róza Dezsőné 40 f, Boróczy Ernőné 2 k, Rosenfeld Henrikné 40 f, Tru Lajos 10 k, Dömötörné 2 k, özv. Szvaton Józsefné 1 k, N. N. 20 f, Reiser 5 k, Henerári Antalné 1 k, Wamoscher Dávidné 1 k, N. N. 80 f, Reiser Antalné 4 k, Bene Gyula 1 k, Révész Margit 60 f, Rauschenberger Janka 10 k, Hubert Anna 40 f, Varga Rozsi 50 f, Allaga István 2 k, Vargai Mihályné 1 korona, Hahn Jánosné 1 korona, Volynics Davicela 1 korona, Pap Józsefné 1 korona, Hock Károly 80 fill, Hecht Ede 40 fill, Svasticsné 1 kor, N. N. 40 f, Horánszky K 20 f, Csamári M. 40 f, Debnárik Nővérek 2 k, Mihalyicskáné 2 k, Feinné 36 f, Sonnenscheiné 40 f, Fullér István 1 k, Katz Sándor 1 k, Révész József 30 f, Mátyai Ignác 40 f, Beck Andrásné 30 f, Beck Jakab 1 k, Csányi István 30 f, Horváth Sándor levélhordó 40 f, Jankovics Emma 1 k, Gábris Margit 1 k, Rác Jenő 20 f, Grünfelder Vendel 2 k, Beck Ignác 40 f, Gyulai Gézáné 20 f, ifj. Rác József 20 f, Kocsis Lajos 20 f, Devics Alajosné 3 k, özv. Ullmann Vilmosné 3 k, Németh Ignác 30 f, özv. Litomerdczkiné 20 f, Letetele János 1 k, N. N. 20 f, K. M. 40 f, Radány Gizella 2 k, összesen 85 korona 56 fillér.

(Folytatjuk.)

330/1905. újszám.

Árverési hirdetmény.

Alőírott bajai kir. közigyőző ezennel közhírré teszi, hogy a Szűcs Ödön gepgyáros bajai lakos által Komáromi Gergely jánoshalmai lakosnak 10800 koronáért eladott, de a vevő által ismételt felszólítás dacára kellő időben át nem vett benzinszeplő készletet, mely áll: 1 darab teljesen új 10—12 lőrejtű benzínlokomobil, dejelvilamos gyújtóköszülékkel, kovacsolt vaskerekek, 2 lend-zerékkel, teljes gyári felszereléssel, vízmentes takaró-ponyvával, egy db hozzávaló teljesen új 42 zcollos csepőszekrény, verőléchez dobbal, kettős tisztító szerkezettel, utánzáró, ártapotkászoló és osztályozóval, vert vaskerekek, teljes gyári felszereléssel, új ponyvával, fős és mellékszjakkal, hozzá egy db új emelő, egy db új fecskendő és egy db új 500 kg. mázsa súlyokkal, folyó 1905. évi augusztus hó 16-ik napján délután 3 órakor Baján, Szűcs Ödön gyártelepén a legtöbb igérőnek azonnali készpénzfizetés mellett becsarón alul is nyilvános árverésen elfogad adni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt nálam megtekinthetők.

Baja, 1905. július hó 28-án.

Bodrogi Gyula,
kir. közigyőző.

SICULIA

Málnási

bicarbondiókban és konyhasóban a kontinens legdusabb természetes alkális sós savanyu vize. Sziklarétegen átfurt

== **ártézi forrás.** ==

Páratlan étvéggyerjesztő és nyálkaoldó Oldott alkatrészek összege 1 literben 183721 grm. Mintaszérien berendezett töltőházban baktériummentesen palackozva.

Az összes eddig ismert bel- és külföldi ásványvizek hatását jól felülmúlja a gége, torok, tüdő, gyomor, bél, vese és hólyaghurutos bántalmáinak. Orvosi kitűnőségek bebizonyították, hogy négyserzte nagyobb bicarbondió és konyhasótartalma miatt a seltersi, vichi és gleichenbergi vizeknél sokkal ajánlatosabb. — A gyomorégetés azonnal megszünteti!

Kezelőutalajdonos:

a Siculia részvénytársaság Málnásfürdőn
(Háromszékmegye.)

Főraktár: Stampfi Jenő fűszerkereskedésében
Baja.

Kapható minden jobb fűszerüzletben.

A „SICULIA” névre tessék figyelni.

Tillinger József

hordógyáros és dongafa-raktára
Rácsváros. (Pécs mellett.)

Ajánlja legjobb minőségű hordóit és szüretelő kádjait. Állandó kész hordóraktár 30 literől, 10 000 literig. Miután dongáimat saját erdőmben készíttetem, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőimnek a legjobb minőségű fából igen jutányos árakat számíthatok.

Minden könyvkereskedés útján kapható dr. Müller orv. tan. in. 41-ik kiadásban megjelent, díjjal kitüntetett műve a

megzavart ideg- és nemi rendszerről.

Bérmentes borítékban küldöm 1 kor. 20 fillérért levélbélyegben.

Röber Kurt, Braunschweig.

Hölgyeim!

Gyönyörű fehér, üde arcbőrt lehet elérni a világhírű **BARCSAY**-féle Szegedi Orgona-crème használatával.

Mindennemű arcztisztatlanságot, pörösenést, sömört, májfoltokat varázsszerűen eltüntet. Pár napi használat alatt még korosabb egyéneknek is bájos, üde, ifju arczszínt kölcsönöz, amit számos elismerőlevél bizonyít

Egy tégely ára 1 korona.

Orgona-szappan elősegíti az arcz fehérségét és hamvas színét. Ára 70 fill.

Orgona-hölgypor fehér, rózsás és krém színben. Ára egy doboznak 1 kor.

Kapható a készítő és feltalálónál:

Barsay Károly gyógyszer-tárában Szegeden.

Baján kapható: **Dr. Makray László** gyógyszer-tárában.

380 szám

Pályázati hirdetés.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium rendeltére a bajai m. kir. állami tanítóképző-intézetben és az ezzel kapcsolatos internátusban a jövő 1905/6 iskolaév folyamán a tisztviselő, tanítóövelendékek és cselédség részére szükséges élelmészeti cikkek és fűtőanyagok szállítására ezennel pályázatot hirdet az intézet igazgatósága.

Az ajánlatok a következőkben felsorolt cikkek mind-egykére külön-külön teendők meg:

1. T.v. Naponta szállítandó átlag 80 liter.
2. Marha- és borjúhús. Naponkinti szükséglet mintegy 60 kg.
3. Disznóhús és disznósír. Havonkinti szükséglet az elsőből 500—600 kg., utóbbiból 150—200 kg.
4. Kenyér és sütemény. Naponkinti szükséglet mintegy 80 kg. kenyér és 250 drb sütemény.
5. Liszt. Havonkinti mintegy 500—600 kg.
6. Fűszerárak. (Só, borsó, lenecse, cukor, rizs, mák, stb.) Havonkinti 200—300 K értékben.
7. Tüzelőfa. Évi szükséglet mintegy 150 m³ szurkos-nyárfá, 150 m³ szil-hasabfa, friss vágású, száraz, nem iszapos minőségben, az intézet udvarára beölevez.
8. Koksiz. Mintegy 500 q.

Az összes felsorolt cikkek mindenkor legjobb minőségben és a megrendeléshez képest kifogástalanul teljes mértékben szállítandók.

Az ajánlattételre esetlegesen szükséges részletesebb leírás, a különleges szállítási feltételekre vonatkozó tájékoztatás ezen hirdetés megjelenésének napjától kezdve az ajánlatok benyújtására alább kitűzött határidőig naponta a délelőtti hivatalos órákban az intézet igazgatóságánál nyerhetők.

Az ajánlatok lepecsételése „Ajánlat az állami tanítóképző-intézetben szükséges . . . szállítására” felirással legkésőbb f. évi augusztus hó 10-én déli 12 óráig az állami tanítóképző-intézet igazgatóságánál benyújtandók.

Az ajánlatban kiteendő a szállítandó cikkek minőségének pontos meghatározása a megfelelő egységárakkal koronáértékben.

Lehetőség szerint az ajánlatához csatolandók a szállításra szánt cikkek mintái is.

A megnevezett cikkek szállítása pontosan naponkint vagy havonkint a szóval vagy írásban előre történt megrendelésben kijelölt időre történik.

A szállított cikkek értékét vállalkozó árukönyvének és annak ellenőrzésére az intézetben vezetett megrendelési könyvek és anyagszámadások egybevetése után részletezett nyugtárványok ellenében havonkint vagy félévenkint utólagosan fizeti ki az igazgatóság.

Az üggyellett járó bélyegilletéki költségeket szállító fizeti: az illeték akként rovándó le, hogy a szállító által havonkint kiállított részletezett nyugtárvány nemszak a nyomtatványi bélyegilleték címén a II. fokozat szerint járó bélyeggel látandó el, hanem a szállítási ügylet lejártával a szerződésre még külön a III. fokozat szerint járó illeték fejében az egész évi összegnek megfelelő értékű bélyegjegyek ragasztandók.

Az állami tanítóképző-intézet igazgató-tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlott árakra, a szállítással az ajánlattevőnek bármelyikét bizhassa meg, vagy ajánlatot nem tett más cégeket is megbizhasson.

Előírt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, amelyek nem a kitűzött határidőre érkeztek be, vagy távirati uton, vagy előszóval tétettek meg, figyelembe nem vétetnek.

Az intézet igazgatósága azon vállalkozóval, kinek ajánlatát az igazgató-tanács elfogadja, szerződéses egyezményt köt.

A vállalkozó szállítási kötelezettsége 1905. évi szeptember 1-től 1906. évi augusztus 31-ig tart.

Ajánlattevő ajánlatával annak benyújtásától a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium elhatározásáig kötelezettségében marad.

Baja, 1905. évi július hó 25.

Az igazgatóság.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabadalmazott viharmentes

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs III., Hauptstrasse 120.

saját házában

Kívánatra ingyen próba: mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle új zománcz. **HOMLÓKZAT-FESTÉKE** hatóságilag védve. Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománczozott, csak egyszerű mizolás. Jobb mint az olajfesték. Évek során szállítja csisz. és kir. uradalmak, katonai- és civilintézményeknek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legelőszobb festék homlokaatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. Egy négyzetméter ára 2 1/2 kr. M e g l e p ő eredmény. Homlokzat-festék, viharmentes, mészen oldható, 49 minta olaj- o o o festékkel azonos. Kilogramma 12 kr.-tól följebb. o o o

Főraktár **W A G E N B L A T T F E R E N C Z** festékkereskedésében Baján.

Kora reggel odaér minden vidéki város vagy helységbe

„MAGYAR HIRLAP“

független politikai napilap.

A MAGYAR HIRLAP naponként szenzációs, gyönyörű arczkép-illusztrációkat ad.

Minden hónapban küldünk előfizetőinknek egy

Érdekfeszítő regénykötetet ingyen.

A Magyar Hirlap előfizetési ára

Havonként	2 kor. 40 fillér.	Félévenként	14 korona
Negyedévenként	7 kor. — fillér.	Évenként	28 korona

Egyes szám ára 8 fillér, vidéken 10 fillér.

Mutatványszámot bárkinek küldünk egy hétig ingyen és bérmentve, ha eziránt hozzánk egy levelezőlappal is fordul.

MAGYAR HIRLAP kiadóhivatala V., Honvéd-u. 10.

KOLLÁR A. BAJA

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-, ÉS RAJSZERKERESKEDÉSE,

KÖNYVNYOMDÁJA ES KÖNYVKÖTÉSZETE,

A »BAJAI HIRLAP« KIADÓHIVATALA.

Mindenemű könyvnyomdai munkák, ugymint: könyvek, folyóiratok, bál- és lakodalmi meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, számlák, levélpapírok, levélborítékok, körlevelek, gyászjelentések, árjegyzékek, falragaszok, stb. a legizlésebb és diszes kivitelben készíttetnek.

Községi-, közigazgatási- és ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Előfizetések bármely heti vagy napilapokra, valamint külföldi folyóiratokra az eredeti áron vétetnek fel.

Minden bárhol megjelent és hirdetett művek a boltiáron megszerezhetők. Ugyisintén azok a legkedvezőbb részletfizelésre is szállíttatnak.

Bármilyen könyvnyomdai munkák a legelőszobb áron vétetnek fel.

Hirdetések a Bajai Hirlap részére a legelőszobb áron vétetnek fel.